

Nr 63

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om anslag för budgetåret 1970/71 till Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader samt till Byggnadsarbeten för statlig förvaltning jämte motioner.

(5:e avd.)

I propositionen nr 1 (bilaga 9, punkterna C 4 och II: 2 i utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 2 januari 1970) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1970/71 anvisa till Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader ett förslagsanslag av 5 099 000 kr. samt till Byggnadsarbeten för statlig förvaltning ett investeringsanslag av 30 750 000 kr.

I de likalydande motionerna I: 749 av herr Lundin m. fl. och II: 897 av herr Östrand m. fl. har hemställts att riksdagen beslutar att mynt- och medaljtillverkningen omlokaliseras till Söderhamn.

Utskottet. Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår för mynt- och justeringsverkets förvaltningskostnader har inte gett utskottet anledning till erinran, varför utskottet tillstyrker att 5 099 000 kr. anvisas för ändamålet.

I 1969 års statsverksproposition meddelades att Kungl. Maj:t på grundval av en av statskontoret utförd utredning och vissa ytterligare undersökningar den 3 januari 1969 uppdragit åt mynt- och justeringsverket, som f. n. har lokaler i kvarteret Kungl. Myntet i Stockholm, att förbereda utflyttning till Eskilstuna. I motioner till förra årets riksdag hemställdes att mynt- och medaljtillverkningen skulle omlokaliseras till Söderhamn.

I sitt utlåtande nr 7 år 1969 påpekade statsutskottet i anledning av nämnda motioner att Kungl. Maj:t ej förelagt riksdagen förslag om mynt- och medaljtillverkningens framtida lokalisering. Bl. a. därför ansåg utskottet anledning saknas för riksdagen att då binda sig för viss förläggningsort. Statsutskottet förklarade sig i och för sig inte ha någonting att erinra mot att ifrågasvarande lokalisering skedde till Eskilstuna. Emellertid framhöll utskottet att det ej endast av ekonomiska skäl utan även från lokaliseringspolitiska utgångspunkter kunde vara väl motiverat att förläggningen av mynt- och medaljtillverkningen till annan ort än Eskilstuna, exempelvis

Söderhamn, ytterligare studerades, nämligen om resultatet av det lokalprogramarbete m. m. som byggnadsstyrelsen fått uppdrag att göra pekade mot mera väsentliga avvikelser från de ekonomiska kalkyler som presenterats i statskontorets utredning. Då det inte syntes föreligga några egentliga hinder att bedriva mynt- och medaljtillverkning på vilken större ort som helst, förklarade sig utskottet inte stå främmande för tanken att för slutligt ställningstagande alternativa förslag underställdes riksdagens prövning.

Den 5 mars 1969 beslöt riksdagen att ge Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anförde.

I årets statsverksproposition förordas att nybyggnad för mynt- och medaljtillverkningen görs i Eskilstuna i enlighet med ett av byggnadsstyrelsen framlagt förslag. Departementschefen förklarar att det av byggnadsstyrelsens förslag och de ytterligare undersökningar om mynt- och medaljtillverkningens lokalisering som utförts framgår att stora fördelar är förenade med en förläggning av ifrågavarande verksamhet till Eskilstuna. Förutsättningar föreligger sålunda att samordna vissa aktiviteter och behov med förenade fabriksverken i Eskilstuna. Transportkostnaderna för halvfabrikat till mynttillverkningen och för färdiga mynt är enligt statsrådsprotokollet vid en förläggning till Eskilstuna lägre än vid varje annat föreslaget lokaliseringalternativ utanför stockholmsregionen.

I motionerna I: 749 och II: 897 hemställs att riksdagen beslutar att mynt- och medaljtillverkningen omlokaliseras till Söderhamn.

Statsutskottets vederbörande avdelning har under hand inhämtat vissa kompletterande uppgifter i syfte att få en säkrare grund för bedömningen av frågan om mynt- och medaljtillverkningens lokalisering. Därvid har framkommit att den i statsrådsprotokollet berörda samordningen vid en förläggning till Eskilstuna gäller lager- och verkstadsfunktioner, förplägnad, parkering och bevakning. Vidare har uppgetts att en samordning av de administrativa funktionerna kan ske med fabriksverken. Dessutom kan enligt uppgift vissa försörjningsanordningar utnyttjas gemensamt. Några liknande samordningsmöjligheter föreligger inte i Söderhamn.

De besparingar som genom nämnda samordningsmöjligheter kan förväntas uppkomma vid en förläggning till Eskilstuna samt de inte obetydliga merkostnader för transporter som skulle bli resultatet av en förläggning till Söderhamn talar enligt utskottets mening för den i statsverkspropositionen förordade lokaliseringen.

I anledning av motionerna vill utskottet därtill framhålla att antalet sysselsatta inom mynt- och medaljtillverkningen inom överblickbar framtid beräknas vara oförändrat eller endast ca 50 personer. Företaget inrymmer sålunda i sig inte någon egentlig utvecklingskraft som kan vara av intresse från lokaliseringspolitiska synpunkter.

Utskottet har också tagit fasta på att Eskilstuna, alltsedan regeringens uppdrag den 3 januari 1969 till mynt- och justeringsverket att förbereda

utflyttningen av mynt- och medaljtillverkningen, för de anställda framstått som det aktuella lokaliseringsalternativet.

Med stöd av det anförda föreslår utskottet att riksdagen godkänner vad Kungl. Maj:t förordat rörande lokalisering för mynt- och medaljtillverkningen och avstyrker sålunda motionerna I: 749 och II: 897.

Under anslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning har departementschefen bl. a. förordat att en preliminär kostnadsram om 3 750 000 kr. förs upp i investeringsplanen avseende nybyggnad i Eskilstuna för mynt- och medaljtillverkning. Utskottet tillstyrker detta förslag och vad i övrigt anförts och föreslagits under denna anslagsrubrik.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 749 och II: 897 godkänner vad i statsrådsprotokollet anförts beträffande nybyggnad för mynt- och medaljtillverkningen,

2. att riksdagen till *Mynt- och justeringsverket: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1970/71 på driftbudgeten under sjunde huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 5 099 000 kr.,

3. att riksdagen till *Byggnadsarbeten för statlig förvaltning* för budgetåret 1970/71 på kapitalbudgeten under statens allmänna fastighetsfond anvisar ett investeringsanslag av 30 750 000 kr.

Stockholm den 21 april 1970

På statsutskottets vägnar:

BIRGER ANDERSSON

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Birger Andersson (s), Rikard Svensson (s), Virgin (m), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Per Jacobsson (fp), Bertil Petersson (s), Bengt Gustavsson (s), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Ottosson (m), Thorsten Larsson (cp), Thorle Nilsson (s), Nils-Eric Gustafsson (cp) och Lindblad (fp) samt

från a n d r a kammaren: herrar Almgren (s), Eliasson i Sundborn (cp), Gustafson i Göteborg (fp), Nordstrandh (m), Lindholm (s), Mattsson (cp), Nilsson i Tvärålund (cp), Fagerlund (s), Eskel (s), Blomkvist (s), fru Ludvigsson (s), herrar Zachrisson (s), Lothigius (m), Östrand (s) och Eriksson i Arvika (fp).

Reservation

beträffande *lokaliseringen av mynt- och medaljtillverkningen* av

1. herrar Per Jacobsson (fp), Thorsten Larsson (cp), Nils-Eric Gustafsson (cp), Lindblad (fp), Eliasson i Sundborn (cp), Gustafson i Göteborg (fp), Mattsson (cp), Nilsson i Tvärålund (cp), Östrand (s) och Eriksson i Arvika (fp) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med "Statsutskottets vederbörande" och på s. 3 slutar med "denna anslagsrubrik" bort ha följande lydelse:

"I anledning av nämnda motioner får utskottet först konstatera att några alternativa förslag till lokaliseringsort inte framlagts av Kungl. Maj:t och att någon närmare undersökning av vad Söderhamn kan erbjuda som lokaliseringalternativ sålunda inte utförts. Statsutskottets vederbörande avdelning har därför under hand inhämtat vissa kompletterande uppgifter i syfte att få en säkrare grund för bedömningen av frågan om mynt- och medaljtillverkningens lokalisering. Vad därvid redovisats — bl. a. beträffande transportkostnader samt samordningsmöjligheter mellan ifrågavarande tillverkning och förenade fabriksverken vid en förläggning till Eskilstuna — förstärker enligt utskottets mening inte den i statsrådsprotokollet redovisade motiveringen på något avgörande sätt. Utskottet har under förhandenvarande omständigheter inte kunnat underlåta att vid bedömningen av den aktuella lokaliseringsfrågan fästa stort avseende vid de synpunkter som framförts i motionerna I: 749 och II: 897. Mot bakgrund av den gällande regionalpolitiska målsättningen och de åtgärder som vidtagits eller föreslagits i syfte att förstärka sysselsättningsmöjligheterna i skogslänen och att därigenom motverka regional obalans finner utskottet det inte tillfredsställande att Kungl. Maj:t förordat en förläggning av mynt- och medaljtillverkningen till en ort, som ligger inom en av de mer expansiva regionerna i landet, utan att först ha grundligt undersökt alternativa förläggningsorter inom eller i nära grannskap till vad i propositionen 1970: 75 benämns det allmänna stödområdet.

Med hänsyn härtill anser utskottet det angeläget att Kungl. Maj:t noga prövar förutsättningarna för en förläggning av mynt- och medaljtillverkningen till i första hand Söderhamn. Skulle emellertid en sådan prövning ge vid handen att avgörande skäl talar mot en lokalisering till denna stad bör andra alternativ undersökas inom områden där insatser är angelägna av regionalpolitiska skäl t. ex. Avesta, som haft en betydande nettoutflyttning under senare år. Avesta-regionen har en relativt omfattande metall- och verkstadsindustri och alltså en bra grund för rekrytering av personal till myntverket. Utskottet föreslår att riksdagen som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört om lokaliseringen av mynt- och medaljtillverkningen.

Under anslaget Byggnadsarbeten för statlig förvaltning har bl. a. förordats att en preliminär kostnadsram om 3 750 000 kr. förs upp i investeringsplanen avseende nybyggnad i Eskilstuna för mynt- och medaljtillverkning. Med hänvisning till utskottets ställningstagande till motionerna I: 749 och II: 897 bör nämnda objekt tas upp utan bestämning till viss ort. I övrigt tillstyrker utskottet vad som anförts och föreslagits under detta anslag.”

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

”1. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 749 och II: 897 som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört beträffande lokaliseringen av mynt- och medaljtillverkningen,”

2. herr Nordstrandh (m).